बी.ए. भाग -३
सत्र पाचवे

मराठी अभ्यासपत्रिका IX (सांकेतांक ५४५९०४)
वाङ्मयीन वाद
(वाङ्मयीन विचारप्रणाली)
श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

१) वाङ्मयीन वाद ही संकल्पना समजून घेणे.
२) वाङ्मयीन वादांचा स्थूल परिचय करून घेणे.
३) नेमलेल्या वाङ्मयीन वादांचा सूक्ष्म अभ्यास करणे.
४) नेमलेल्या वाङ्मयीन वादांचा आणि साहित्य यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करणे.

अभ्यास घटक :-

१) वाङ्मयीन वाद
२) अभिजादता वाद
३) स्वच्छंदता वाद
४) वास्तवता वाद

विषय विभाजन :-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	• वाङ्मयीन वाद : संकल्पना-स्वरूप व वैशिष्ट्ये • विविध वादांचा स्थूल परीचय	१५	२५
२	• अभिजादता वाद : संकल्पना व स्वरूप व वैशिष्ट्ये	१५	२५
३	• स्वच्छंदता वाद : संकल्पना व स्वरूप व वैशिष्ट्ये	१५	२५
४	• वास्तवता वाद : संकल्पना-स्वरूप व वैशिष्ट्ये	१५	२५
	• वरील घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	**६०**	**१००**

संदर्भग्रंथ :-

१. वाङ्मयीन वाद : संकल्पना व स्वरूप - (संपा.) सीताराम रायकर व इतर वाङ्मयीन वाद (गो. म. कुलकर्णी गौरवग्रंथ) मेहता पब्लिकेशन हाऊस, पुणे
२. साहित्यातील संप्रदाय - रा. शं. वाळींबे

सत्र पाचवे

मराठी अभ्यासपत्रिका X
मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग -१ (सांकेतांक ५४५१०४)
श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

१) इ.स. १२७५ - १६३०

अभ्यास घटक :-

१) यादवकालीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास
२) बहामणीकालीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास

विषय विभाजन :-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	• यादवकालीन मराठी साहित्य, यादवकालीन समाजस्थिती • यादवकालीन ग्रंथनिर्मिती मागील प्रेरणा	१५	२५
२	• यादवकालीन साहित्यनिर्मितीचे स्वरूप • महानुभाव संप्रदायाची ग्रंथरचना • वारकरी संप्रदायाची ग्रंथरचना	१५	२५
३	• बहामणीकालीन मराठी साहित्य • बहामणीकालीन समाज स्थिती • बहामणीकालीन ग्रंथनिर्मितीमागील प्रेरणा	१५	२५
४	• बहामणीकालीन साहित्यनिर्मितीचे स्वरुप • वारकरी संप्रदायाची ग्रंथरचना पंडित कवींची ग्रंथरचना	१५	२५
	• वरील घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	**६०**	**१००**

संदर्भग्रंथ :-

१. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - ल. रा. नसिराबादकर
ह.श्री. शेणोलीकर
प्र. न. जोशी

२. अधिकचे वाचन - अ.ना. देशपांडे
पाटणकर

सत्र पाचवे

मुख्य (DC.MarathiXI) मराठी अभ्यासपत्रिका XI (सांकेतांक ५४५११४)

आत्मपर लेखन

श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :- हि अभ्यासपत्रिका शिकल्यानंतर

१) विद्यार्थीनींना आत्मपरलेखन ही संकल्पना समजेल.
२) या लेखनप्रकाराचे स्वरूप अभ्यासता येईल.
३) आत्मचरित्र, आत्मकथन, प्रवासवर्णन, स्थलचित्रण, व्यक्तिचित्रण, रोजनिशी इत्यादीं प्रकारांचे स्वरूप समजले.
४) आत्मपरलेखनातील 'मी' ची भूमिका आणि तिचे लेखनावरील परिणाम लक्षात येतील.
५) आत्मपरलेखनातील अनुभव घेणारा 'मी' (गर्भित लेखक), लेखनातील 'मी' (निवेदक) लेखन करणारा 'मी' (लेखक) यांचे परस्परातील नाते विद्यार्थिनींच्या लक्षात येऊ शकेल.
६) त्या आधारे 'कोवळी उन्हे' आणि 'हिंगण्याच्या माळावरून' या लेखनकृतींचा सूक्ष्म अभ्यास करता येईल.

नेमलेली साहित्यकृती :-

१) कोवळी उन्हे - विजय तेंडुलकर, पॉपुलर प्रकाशन, मुंबई
२) हिंगण्याच्या माळावरून - श्रीमती कावेरी कर्वे, महर्षी कर्वे शिक्षण संस्था पुणे

अभ्यासघटकांचे विवरण:-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	• आत्मपर लेखन ही संकल्पना, तिचे स्वरूप • आत्मचरित्र, आत्मकथन, प्रवासवर्णन, स्थलचित्रण, व्यक्तिचित्रण, रोजनिशी इत्यादींचे स्वरूप • आत्मपर साहित्यातील अनुभव घेणारा 'मी' आणि लेखन करणारा 'मी' यांचे नाते	१५	२५
२	• आधुनिक मराठीतील आत्मपर लेखनाचा संक्षिप्त आढावा • विजय तेंडुलकर आणि श्रीमती कावेरी कर्वे यांच्या आत्मपर लेखनाचे विशेष	१५	२५
३	• विजय तेंडुलकर यांच्या 'कोवळी उन्हे' या ललित गद्याचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये • 'कोवळी उन्हे' मधील 'मी' चे स्वरूप	१५	२५
४	• श्रीमती कावेरी कर्वे यांच्या 'हिंगण्याच्या माळावरून' या आत्मचरित्राचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये • 'हिंगण्याच्या माळावरून' मधील 'मी' चे स्वरुप	१५	२५
	• अंतर्गत मूल्यमापनासाठी असलेल्या २५ गुणांसाठी वरील सर्व घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	**६०**	**१००**

संदर्भग्रंथ :-

१. भागवत श्री. पु. व इतर (१९८५), साहित्य अध्यापनआणि प्रकार : मौज प्रकाशन, मुंबई
२. वास्कर आनंद, (१०९०), वाङ्मयप्रकार : संकल्पना व स्वरूप : संपा. अन्वय प्रकाशन पुणे
३. प्रदक्षिणा (खंड १ व २) (१९६८, १९९१) - कॉन्टिनेंटल प्रकाशन पुणे
४. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १९५० ते २००० (खंड ७ भाग १ ते ४) - (२०११) महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे.

सत्र पाचवे

मुख्य (DC Marathi XII) मराठी अभ्यासपत्रिका XII

(सांकेतांक - ५४५१२४)

कादंबरी : साहित्यप्रकार

श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

१) विद्यार्थीनींना कादंबरी या साहित्यप्रकाराचे स्वरुप व इतर साहित्यप्रकारापेक्षा असणारे वेगळेपण लक्षात येईल.
२) कादंबरी या साहित्यप्रकाराचे घटक निश्चीत करून त्यांचा अभ्यास करता येईल.
३) कादंबरी या साहित्यप्रकाराचे उपप्रकार त्यांना अभ्यासता येतील.
४) कादंबरी या साहित्यप्रकाराचे मराठीतील विकासक्रम त्यांच्या लक्षात येईल.
५) नेमलेल्या कादंबऱ्यांचे सूक्ष्म विश्लेषण व मूल्यमापन करता येईल.
६) नेमलेल्या कादंबऱ्यांच्या आधारे कादंबरीकारांच्या लेखन वैशिष्ट्यांचा शोध घेता येईल.

नेमलेल्या साहित्यकृती :-

१) गोफ - गौरी देशपांडे
२) भस्म - उत्तम बंडु तुपे

अभ्यास घटकाचे विवरण :-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	• कादंबरी या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप आणि संकल्पना • कादंबरीचे घटक, कादंबरीचे प्रकार	१५	२५
२	• आधुनिक मराठी कादंबरीचा संक्षिप्त आढावा • गौरी देशपांडे यांच्या कादंबरी लेखन वैशिष्ट्यांचा स्थूल परिचय • उत्तम बंडू तुपे यांच्या कादंबरी लेखन वैशिष्ट्यांचा स्थूल परिचय	१५	२५
३	• 'गोफ' या कादंबरीचा सुक्ष्म अभ्यास	१५	२५
४	• 'भस्म' या कादंबरीचा सूक्ष्म अभ्यास	१५	२५
	• अंतर्गत मूल्यमापनासाठी असलेल्या २५ गुणांसाठी वरील सर्व घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	**६०**	**१००**

संदर्भग्रंथ :-

१. कुलकर्णी श्री. मा. कादंबरीची रचना स्वरूप व सामग्री, उन्मेष प्रकाशन, नागपूर
२. गणोरकर प्रभा आणि इतर संपा. (२००१) वाङ्मयीन संज्ञा-संकल्पना कोश : पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
३. भागवत श्री. पु. व इतर (१९८५), साहित्य अध्यापन आणि प्रकार : मौजे प्रकाशन, मुंबई.
४. थोरात हरिश्चंद्र (२०१०) कादंबरी : एक वाङ्मय प्रकार : शब्द प्रकाशन, मुंबई.
५. राजापुरे-तापस (२००७), एकेक पान गळावया आणि नंतर...: पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
६. वास्कर आनंद (१९९०), वाङ्मयप्रकार : संकल्पना व स्वरूप : संपा. अन्वय प्रकाशन, पुणे.
७. प्रदक्षिणा (खंड १ आणि २) (१९६८, १९९१) - कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे.
८. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १९५० ते २०००(खंड ७ भाग १ ते ४)- महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
९. जान्हवी (१०७१) कादंबरी : एक वाङ्मय प्रकार : मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर

सत्र पाचवे

उपयोजित मराठी अभ्यासपत्रिका III (APC) (सांकेतांक ५६५३०४)

प्रसार माध्यमांसाठी मराठी

श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

१) प्रसारमाध्यमे आणि भाषा यांचा परस्पर संबंध अभ्यासणे व प्रसारमाध्यमांसाठी भाषिक कौशल्य संपादित करणे.

२) नियतकालिकांसाठी मराठीचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये अभ्यासणे.

३) श्राव्य माध्यमासाठी मराठीचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये अभ्यासणे.

४) दृकश्राव्य माध्यमासाठीमराठीचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये अभ्यासणे.

नेमलेले अभ्यासघटक :-

१) नियतकालिकांसाठीचे मराठी आणि लेख, वृत्तलेख, स्तंभलेख, अग्रलेख इत्यादी.

२) श्राव्य माध्यमासाठीच्या मराठी.

३) दृकश्राव्य माध्यमासाठीच्या मराठी

विषय विभाजन :-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	● प्रसारमाध्यमे आणि भाषा यांचा परस्पर संबंध. ● प्रसारमाध्यमांसाठी भाषिक कौशल्य	१५	२५
२	● नियतकालिकांसाठीच्या मराठीचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये ● लेख, वृत्तलेख, स्तंभलेख, अग्रलेख इत्यादी. ● वाचकांची पत्रे, वृत्तपत्रीय पुरवणी लेखन, स्वरूप व परिचय	१५	२५
३	● श्राव्य (नभोवाणी) माध्यमासाठीच्या मराठीचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये ● बातमी, मुलाखत, भाषणसंहिता, उद्घोषणा, सूत्रसंचालन इ. ● रुपक, श्रृतिका व नभोनाट्य संवाद	१५	२५
४	● दृकश्राव्य माध्यमासाठीच्या मराठीचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये ● बातमी, मुलाखत, चर्चासंचालन, उद्घोषणा इ. कार्यक्रमाचे प्रकार	१५	२५
	● वरील सर्व घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	६०	१००

संदर्भग्रंथ :-

१. व्यवहारिक मराठी - कल्याण काळे, द. दि. पुंडे

२. व्यवहारिक मराठी - ल. रा. नसिराबादकर

३. पत्रकारांसाठी मराठी - बा. ग. गुर्जर

सत्र पाचवे

संयुक्त (CC. .Marathi V) मराठी अभ्यासपत्रिका V

(सांकेतांक - ५२५५०४)

मराठी - कथा

श्रेयांक २, तास ३०, गुण ५०

उद्दिष्ट्ये :-

१) विद्यार्थीनींना कथा या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप समजून घेता येईल.
२) कथा या साहित्यप्रकाराचे घटक समजतील.
३) कथेचे उपप्रकार त्यांना कळतील व त्या आधारे कादंबरी व लघुकादंबरी यांच्यापेक्षा असलेले कथेचे वेगळेपण लक्षात येईल.
४) नेमलेल्या कथासंग्रहाचे सूक्ष्म विश्लेषण व मूल्यमापन करता येईल.
५) लेखकाच्या कथा लेखन वैशिष्ट्यांचा शोध घेता येईल.

नेमलेल्या साहित्यकृती :-

१) आलोक - आसाराम लोमटे - शब्द पब्लिकेशन, मुंबई.

अभ्यास घटकाचे विवरण :-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	• कथा या साहित्यप्रकाराचे स्वरुप आणि संकल्पना • कथेचे घटक	१५	२५
२	• आसाराम लोमटे यांच्या कथा लेखन वैशिष्ट्यांचा स्थूल परिचय • 'आलोक' या कथा संग्रहाचे सूक्ष्म विवेचन	१५	२५
	• अंतर्गत मूल्यमापनासाठी असलेल्या २५ गुणांसाठी वरील सर्व घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	**३०**	**५०**

संदर्भग्रंथ :-

१. जोशी सुधा (२०००), कथा : संकल्पना आणि समीक्षा : मौज प्रकाशन, मुंबई.
२. भागवत श्री. पु. व इतर (१९८५), साहित्य अध्यापन आणि प्रकार : मौज प्रकाशन, मुंबई.
३. वास्कर आनंद (१९९०), वाङ्मयप्रकार : संकल्पना व स्वरूप : संपा. अन्वय प्रकाशन, पुणे.
४. प्रदक्षिणा (खंड १ आणि २) (१९६८, १९९१) - कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे.
५. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १९५० ते २०००(खंड ७ भाग १ ते ३)- महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे

सत्र सहावे

मराठी अभ्यासपत्रिका XIII (सांकेतांक ६४५१३०४)

काव्यशास्त्र

श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

१) काव्यलक्षणे समजून घेणे.
२) काव्यप्रयोजने अभ्यासणे.
३) काव्यकारण अभ्यासणे.
४) शब्दशक्तीचा परीचय करून घेणे.

नेमलेली साहित्यकृती :-

१) काव्यलक्षणे
२) काव्यप्रयोजने
३) काव्यकारण
४) शब्दशक्ती

विषय विभाजन :-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	• काव्यलक्षण व अलंकार विचार	१५	२५
२	• काव्यप्रयोजन	१५	२५
३	• काव्यकारण	१५	२५
४	• शब्दशक्ती	१५	२५
	• वरील सर्व घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	**६०**	**१००**

संदर्भग्रंथ :-

१. भारतीय साहित्यशास्त्र - ग. त्रं. देशपांडे
२. काव्यशास्त्र प्रदीप - स. रा. गाडगीळ

सत्र सहावे

मराठी अभ्यासपत्रिका XIV (सांकेतांक ६४५१४०४)

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग -२

इ.स. १६३०-१८१८

श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

१) शिवकालीन सामाजिक, सांस्कृतिक, धार्मिक स्थिती-गती लक्षात घेत त्या काळात जी ग्रंथ रचना झाली तिच्याबद्दल माहिती करून घेणे, ग्रंथनिर्मितीमागील प्रेरणा व त्यांचा प्रत्यक्ष ग्रंथरचनेवरील परीणाम अभ्यासणे.
२) पेशवेकालीन ग्रंथनिर्मितीमागील प्रेरणा व त्यांचा प्रत्यक्ष ग्रंथरचनेवरील परीणाम समजून घेणे.
३) तत्कालीन महत्त्वाचे ग्रंथ, ग्रंथकार व ग्रंथविशेष यांचे आकलन करून घेणे.

अभ्यासघटक :-

१) शिवकालीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास
२) पेशवेकालीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास
३) राजकीय, सामाजिक व सांस्कृतिक स्थिती

विषय विभाजन :-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	• शिवकालीन समाज व ग्रंथनिर्मितीमागील प्रेरणा	१५	२५
२	• शिवकालीन साहित्याचा परिचय (संतकविंचा व काव्याचा परीचय) व साहित्यनिर्मितीचे स्वरूप • शिवकालीन १)संतकाव्य २) पंडितीकाव्य ३) बखर गद्य	१५	२५
३	• पेशवेकालीन समाजस्थिती व ग्रंथनिर्मितीमागील प्रेरणा • राजकीय, सामाजिक व सांस्कृतिक स्थिती	१५	२५
४	• पेशवेकालीन साहित्यनिर्मितीचे स्वरूप • १) पंडितीकाव्य २) बखर गद्य ३) शाहिरी काव्य	१५	२५
	• वरील सर्व घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	**६०**	**१००**

संदर्भग्रंथ :-

१. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - ह. श्री. शेणोलीकर
२. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - ल. रा. नसिराबादकर
३. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - प्र. न. जोशी
४. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - अ. ना. देशपांडे
५. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - पाटणकर

सत्र सहावे

मुख्य (DC Marathi XV) मराठी अभ्यासपत्रिका XV

(सांकेतांक - ६४६५०४)

नाटक : साहित्यप्रकार

श्रेयांक ४ , तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

१) विद्यार्थीनींना नाटक व साहित्यप्रकाराची संकल्पना इतर साहित्यप्रकाराहून उदा कथा, कादंबरी इत्यादी नाटकाचे असलेले वेगळेपण समजून घेता येईल.
२) नाटक हा दृक-श्राव्य प्रकार असल्याने नाट्यसंहिता व नाट्यप्रयोग या संदर्भातील घटकांची माहिती करून घेता येईल.
३) रत्नाकर मतकरी व चं.प्र. देशपांडे यांच्या नाट्यलेखन वैशिष्ट्यांचा परिचय झाल्याने नाटककारांच्या नाट्यविषयक दृष्टीचे वेगळेपण त्यांना समजेल.
४) आरण्यक व ढोलताशे या दोन वेगळ्या विषयावरील तसेच रुपबंधातील नाट्यसंहितेचा अभ्यासकेल्यावर त्या आधारे त्यांना नाट्यकृतीची समीक्षा करता येईल.

नेमलेल्या साहित्यकृती :-

१) आरण्य - रत्नाकर मतकरी
२) ढोलताशे - चं.प्र. देशपांडे

अभ्यास घटकाचे विवरण :-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	• नाटक या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप आणि संकल्पना • नाटकाचे घटक समजून घेणे • नाटकाचे प्रकार समजून घेणे.	१५	२५
२	• रत्नाकर मतकरी यांच्या नाट्यलेखन वैशिष्ट्यांचा स्थूल परिचय • चं. प्र. देशपांडे यांच्या नाट्यलेखन वैशिष्ट्यांचा स्थूल परिचय	१५	२५
३	• आरण्यक या नाटकाचा सूक्ष्म अभ्यास	१५	२५
४	• ढोलताशे या नाटकाचा सूक्ष्म अभ्यास	१५	२५
	• अंतर्गत मूल्यमापनासाठी असलेल्या २५ गुणांसाठी वरील सर्व घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	**६०**	**१००**

संदर्भग्रंथ :-

१. कानेटकर वसंत - नाटक एक चिंतन.
२. भागवत श्री. पु. व इतर (१९८५), साहित्य अध्यापन आणि प्रकार : मौजे प्रकाशन, मुंबई.
३. वास्कर आनंद (१९९०), वाङ्मयप्रकार : संकल्पना व स्वरूप : संपा. अन्वय प्रकाशन, पुणे.
४. प्रदक्षिणा (खंड १ आणि २) (१९६८, १९९१) - कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे.
५. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १९५० ते २०००(खंड ७ भाग १ व ३)- महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
६. पवार गो. मा. - मराठी नाट्यसृष्टी
७. राजापुरे पुष्पलता (संपा.) नाटक : कालचं आजचं : सायन पब्लिकेशन, पुणे.

सत्र सहावे

मुख्य (DC Marathi XVI) मराठी अभ्यासपत्रिका XVI-B
(सांकेतांक - ६४७६०४)
समकालीन मराठी साहित्य प्रवाह - दलित साहित्य
श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

१) विद्यार्थीनींना साहित्यप्रवाह ही संकल्पना समजून घेता येईल. त्याआधारे वेगवेगळ्या समकालीन मराठी साहित्यप्रवाहांचा उदा. ग्रामीण, दलित, आदिवासी, स्त्रीवादी इत्यादी परिचय झाल्याने विद्यार्थीनींना त्यातील समान व वेगळ्या वैशिष्ट्यांची माहिती मिळेल.

२) दलित साहित्य ही संकल्पना व तिचे स्वरुप अभ्यासल्याने दलित साहित्य या संज्ञेचे नेमकेपण त्या समजून घेऊ शकतील.

३) तसेच दलित साहित्याचा संक्षिप्त इतिहास अभ्यासल्याने या साहित्याचे ऐतिहासिक चित्र त्यांच्या समोर स्पष्ट होईल.

४) मेलेलं पाणी व तनमाजोरी या नेमलेल्या साहित्यकृतीचे सूक्ष्म अध्ययन करता येईल.

५) दलित साहित्याच्या अभ्यासाची दृष्टी प्राप्त करून घेऊ शकतील.

नेमलेल्या साहित्यकृती :-

१) मेलेलं पाणी - अशोक व्हटकर

२) तनमाजोरी - प्रेमानंद गज्वी

अभ्यास घटकाचे विवरण :-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	• समकालीन मराठी साहित्यप्रवाह ही संकल्पना • समकालीन मराठी साहित्यप्रवाहांचा परिचय	१५	२५
२	• दलित साहित्य संकल्पना आणि स्वरूप • दलित साहित्याचा संक्षिप्त इतिहास	१५	२५
३	• मेलेलं पाणी या कादंबरीचा सूक्ष्म अभ्यास	१५	२५
४	• तनमाजोरी या नाटकाचा सूक्ष्म अभ्यास	१५	२५
	• अंतर्गत मूल्यमापनासाठी असलेल्या २५ गुणांसाठी वरील सर्व घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	**६०**	**१००**

संदर्भग्रंथ :-

१. नंदपुरे ईश्वर (१९९७), दलित नाटक आणि रंगभूमी, पिंपळापुरे आणि कं. नागपूर

२. फडके भालचंद्र (१९८२), दलित रंगभूमी, सुरेश एजन्सी, पुणे

३. भागवत श्री. पु. व इतर (१९८५), साहित्य अध्यापन आणि प्रकार : मौजे प्रकाशन, मुंबई.

४. वास्कर आनंद (१९९०), वाङ्मयप्रकार : संकल्पना व स्वरूप : संपा. अन्वय प्रकाशन, पुणे.

५. प्रदक्षिणा (खंड १ आणि २) (१९६८, १९९१) - कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे.

६. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १९५० ते २०००(खंड ७ भाग १ व ३)- महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे

७. खिलारे शशिकांत (२०१२), आंबेडकरी चळवळ आणि दलित नाटक, प्रज्ञा प्रबोध प्रकाशन, सांगली

सत्र सहावे

मुख्य (Apc. Marathi IV) मराठी अभ्यासपत्रिका IV

(सांकेतांक - ६६५४०४)

ग्रंथ परीक्षण आणि ग्रंथ समीक्षा

श्रेयांक ४, तास ६०, गुण १००

उद्दिष्ट्ये :-

१) विद्यार्थीनींना ग्रंथपरिचय, ग्रंथपरीक्षण आणि ग्रंथसमीक्षा या संकल्पना व त्यातील साम्य भेद समजावून घेता येईल.
२) त्याआधारे साहित्यप्रकारानुसार बदलणारे ग्रंथपरीक्षणाचे व ग्रंथसमीक्षण यांचे स्वरुप त्यांच्या लक्षात येईल.
३) नेमलेल्या साहित्यकृतीचे परीक्षण किंवा समीक्षण त्यांना करता येईल.
४) साहित्यकृतीचे परीक्षण किंवा समीक्षण करण्याची दृष्टी त्यांना लाभेल.

नेमलेल्या साहित्यकृती :-

१) माझे विद्यापीठ - नारायण सुर्वे
२) तिहार - प्रिया तेंडुलकर

अभ्यास घटकाचे विवरण :-

क्रमांक	अभ्यासघटकांचे विवरण	तासिका	गुण
१	• ग्रंथपरीक्षण व ग्रंथसमीक्षा या संकल्पना व स्वरुप	१५	२५
२	• साहित्यप्रकारानुसार बदलणारे ग्रंथपरीक्षण स्वरुप व वैशिष्ट्ये	१५	२५
३	• माझेविद्यापीठ या ग्रंथाचे परीक्षण / समीक्षण करणे.	१५	२५
४	• तिहार या ग्रंथाचे परीक्षण/ समीक्षण करणे	१५	२५
	• अंतर्गत मूल्यमापनासाठी असलेल्या २५ गुणांसाठी वरील सर्व घटकांवर आधारित सेमिनार/ प्रोजेक्ट/ परिसंवाद/ ट्यूटोरीअल/ अंतर्गत चाचणी परीक्षा इत्यादी घेणे.		
	एकूण	**६०**	**१००**

संदर्भग्रंथ :-

१. आचवल माधव (१९७४) जास्वंद : मौज प्रकाशन, मुंबई.
२. गाडगीळ गंगाधर (१९६०) खडक आणि पाणी : पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
३. चौघुले वि. शं. (१९८६), ग्रंथसंवाद - प्रकाशक संजय , पुणे
४. पाटील गंगाधर (१९८१), समीक्षेची नवी रुपे : मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई.
५. पाटील गंगाधर (२०११), साहित्य समीक्षा : मौजे प्रकाशन, मुंबई.
६. सुर्वे नारायण (२०१०), कहाणी कवितेची : डिंपल पब्लिकेशन, वसई
७. राजापुरे पुष्पा (संपा.) (१९९३), सुर्वे यांचे विद्यापीठ : संदर्भ प्रकाशन, ठाणे.